

ŚWIĘTO PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO

Święto Przemienienia Pańskiego zostało ustanowione na pamiątkę cudownej przemiany Chrystusa wobec wybranych uczniów - Piotra, Jakuba i Jana, do której, według tradycji, doszło na górze Tabor.

Fragment obrazu "Przemienienie Pańskie" Rafaela Santiiego (1517-1520).

Wydarzenie to opisują trzej ewangeliści: Mateusz, Marek i Łukasz. Jezus zabrał trzech wybranych uczniów: Piotra, Jakuba i Jana na górę, gdzie zobaczyli go w nieziemskiej chwale, rozmawiającego z Mojżeszem i Eliaszem. Ewangelie nie podają nazwy góry, przyjmuje się, że była to góra Tabor. Uwaga egzegeza pozwala dostrzec, że każda z Ewangelii opisuje przemienienie pod innym kątem, ukazując inne aspekty tajemnicy Chrystusa objawionej przez to wydarzenie.

Ewangelia Mateusza

Ewangelista Mateusz opisuje Przemienienie Jezusa w rozdz. 17,1-8. Ukazuje Go w tym wydarzeniu jako nowego Mojżesza. Dwa elementy, odwołujące się do typologii Starego Testamentu, ukazują Tabor jako nowy Synaj: *obłok* (w. 5 – por. Wj 24,15-18) oraz *jaśniejące oblicze Jezusa* (w. 2 – por. Wj 34,29-35; por. 2 Kor 3,7-4,6). Głos z nieba polecający słuchać Jezusa nawiązuje do zapowiedzi, którą sam Mojżesz dał Izraelowi w Księdze Powtórzonego Prawa 18,15:

„Pan Bóg wzbudzi dla ciebie proroka spośród twoich braci, podobnego do mnie. Jego będziesz słuchał”.

Jezusowi towarzyszą Mojżesz i Eliasz. Obydwaj oni otrzymali objawienie na Synaju (por. Wj rozdz. 19 oraz 33-34; 1 Krl 19,9-13), uosabiają oni Torę i proroków. Ich obecność przy Jezusie wskazuje, że te dwa filary Starego Przymierza wypełniają się w Jezusie. Uczniowie

padają na ziemię adorując Chrystusa, podobnie jak później przy wniebowstąpieniu w Mt 28,17 – jest to pokłon natury religijnej, mający wymiar czci boskiej. Po skończeniu widzenia Jezus pozostaje sam (w. 8) – gdyż jest On nauczycielem doskonałego Prawa w sposób pełny, całkowity. Chrystus zapowiada swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie (Mt 17,9-13), gdyż ma umrzeć podobnie jak Mojżesz, by następnie wejść przez zmartwychwstanie do chwały wiecznej. Zanim do tego dojdzie, oprócz chwały, którą objawił w Przemienieniu, jest Jezus także cierpiącym Sługą Pana (w.5), zapowiadany przez Izajasza (Iz 42,1; Mt 3,16n).

Ewangelia Marka

Ewangelista Marek w rozdz. 9, 2-8 opisuje to wydarzenie jako chwalebny epifanię, objawienie ukrytego Mesjasza. Chwilowe ukazanie chwały mówi o tym, kim jest i kim się ukaże wszystkim ten, który przez jakiś czas ma wypełniać misję Sługi cierpiącego.

Ewangelia Łukasza

Opis Łukasza (rozd. 9, 28-36) wyraźnie nie jest wzorowany na tym samym źródle, co opis Marka. Łukasz akcentuje osobiste doświadczenie Jezusa, który zostaje przemieniony podczas żarliwej modlitwy. Przedmiotem jego rozmowy z Mojżeszem i Eliaszem jest Jego śmierć, dosł. *wyjscie* (por. Mdr 3,2 oraz 7,6; 2 P1,15). Przemienienie rzuca światło na śmierć, która ma się dokonać w Jerozolimie – mieście zabijającym proroków (por. Łk 13,33n). Dwóch mężów towarzyszących Jezusowi mogło w pierwotnym źródle, z którego czerpał Łukasz, oznaczać aniołów, analogicznych do tych przy grobie po zmartwychwstaniu (por. Łk 24,4; Dz 1,10), którzy tu na Taborze pouczali i umacniali Jezusa. Informacja o tym, że uczniowie byli zmorzeni snem, występuje jedynie u Łukasza i przywodzi na myśl zaśnięcie w Getsemani (Łk 22,45). "Zmorzenie snem" uczniów jednoznacznie wskazuje, że Przemienienie miało miejsce w nocy. Zgodnie ze swym zwyczajem, bowiem, wieczorami Jezus oddalał się na wzgórze by się modlić (por. Łk 9,32-37; 6,12; 22,39-40).

Przemienienie Chrystusa. Fresk z XIV w., szkoła florencka, kościół św. Antoniego w Pistoia we Włoszech.

Zgodnie z Ewangelią oblicze Chrystusa zajaśniało jak słońce, a szaty stały się lśniaco białe. Pojawili się również Mojżesz i Eliasz, którzy rozmawiali z Chrystusem o jego męce (wg Ewangelii Mateusza).

Przemienienie Jezusa miało umocnić wiarę Apostołów oraz przygotować ich na przeżycie męki i śmierci Jezusa. Przemienienie ukazuje też, że do chwały objawionej przez Jezusa dochodzi się przez cierpienie i śmierć. Tak jak każde objawienie bóstwa, Przemienienie Pańskiego budzi fascynację i zachwyt ale zarazem lęk, dlatego Św. Piotr powiedział najpierw „dobrze, że tu jesteśmy”, a w chwilę później uczniowie „upadli na twarz i bardzo się zlekli”. W religioznawstwie mówi się, że Bóg jest tajemnicą fascynującą i przerażającą.

W chrześcijaństwie wschodnim święto Przemienienia Pańskiego obchodzone było już w V wieku. Do dziś zajmuje ono w liturgicznym kalendarzu chrześcijańskiego Wschodu jedno z najważniejszych miejsc. Przemienienie Pańskiego jest też bardzo częstym motywem ikonografii wschodniej. Na Zachodzie pierwsze wzmianki o święcie Przemienienia Pańskiego pochodzą z VII i VIII wieku. Bardziej upowszechniło się ono w okresie wypraw krzyżowych, kiedy bardzo popularne były pielgrzymki do Ziemi Świętej, także na górę Tabor, uznawaną za górę Przemienienia.

Święto Przemienienia Pańskiego w Kościele Katolickim obchodzone jest 6 sierpnia. Zostało wprowadzone w 1457 roku przez Papieża Kaliksta III jako podziękowanie Bogu za odniesione przez chrześcijan zwycięstwo nad armią turecką w bitwie pod Belgradem w dniu 6 sierpnia 1456 roku.

Rządy Węgier sprawował wówczas magnat Jan Hunyady. Po śmierci bowiem Zygmunta Luksemburczyka zajął trony węgierski i czeski jego zięć Albrecht habsburski. Ten, umierając w r. 1439, pozostawił po sobie pogrobowca, imieniem Władysław. Opiekę i regencję sprawował w Czechach wielmoża Jerzy Podiebradzki, a na Węgrzech Hunyady. Węgrzy jednak powołali na swój tron króla polskiego, Władysława Jagiellończyka, lecz po bitwie warneńskiej nastąpił dalszy ciąg rządów Hunyadego.

W r. 1454, kiedy **św. Jan Kapistran** przybywał na Węgry W porozumieniu z Hunyadem głosił cudotwórczy kaznodzieja wyprawę krzyżową tak skutecznie, iż tysiące słuchaczy składało śluby, że ruszą na Turków. Niedługo zaszła potrzeba spełnienia ślubów. W roku 1455 posunęli się Turcy dalej na północ, przeszli bez trudu przez gospodarstwa wołoskie, a z początkiem r. 1456 dotarli do Dunaju i przystąpili do oblegania Belgradu. Jeżeli go zdobędą, ruszą dalej na Węgry! Wyprawił się więc Hunyady zawczasu pod Belgrad, ażeby Turkom przeciąć drogę. Waleczności nie brakło wojsku Hunyadego, ale wynik stawał się wątpliwy - gdy wtem św. Jan Kapistran przyprowadził pod Belgrad 60 000 swych ochotników!

Wojskami tureckimi (osmańskimi) dowodził Mehmed II Zdobywca (Mehmed al-Fatih), sułtan w latach 1444-1446 i 1451-1481. Zastąpił jako zdobywca Konstantynopola. Odbudował miasto i uczynił je stolicą Imperium Osmańskiego Mehmed podczas swojego trzydziestoletniego panowania stał się głównym twórcą Imperium Osmańskiego, stworzył regularną armię turecką i kodeks prawny 'Kanunname'. Ustanowił zasady funkcjonowania administracji państwowej i miejskiej oraz organizacji handlu. W chwili śmierci jego państwo miało powierzchnię 2 214 000 kilometrów kwadratowych.

Stoczono walną bitwę i wygrano ją. Węgry były ocalone! Wszyscy przyznawali, że zawdzięczają to siedemdziesięcioletniemu św. Janowi Kapistranowi. Zmarł on w kilka

miesiący po tym zwycięstwie, a wdzięczne Węgry od razu uznały go świętym i nawet nie czekając na kanonizację, stawiano mu ołtarze po kościołach. Kanonizacja nastąpiła jednak późno: w r. 1690 roku, w 134 lata po zgonie świętego, za papieża Aleksandra VIII.

Bitwa pod Belgradem (w centrum obrazu – Św. Jan Kapistran)

Jan Hunyadi wywodził się z rodu pochodzenia rumuńskiego, który nazwisko swe przejął od nazwy siedmiogrodzkiego zamku Hunyad, który był rodu tego własnością. Jan Hunyadi brał udział w walkach przeciw Turkom już za czasów panowania króla Zygmunta, wiele lat spędził zaś zagranicą i w służbie królewskiej. Tam nabywał doświadczenie wojskowe i zapoznawał się z najnowszymi metodami walki. W 1439r należał do jednych z najważniejszych dostojników państwowych, a dwa lata później został mianowany wojewodą siedmiogrodzkim.

6 sierpnia 1456 roku odbyła się więc bitwa nie tylko o ocalenie Węgier, ale też o ocalenie chrześcijan.

WYKORZYSTANO: WIKIPEDIA/DOBRONI.PL